

ZAKRES MATERIAŁU na ETAP I KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO Z HISTORII 2024-2025

z odniesieniami do podstawy programowej nauczania historii po zmianach z czerwca 2024r.

Tematem przewodnim I etapu są w tym roku **osiągnięcia i skarby kultury dawnej**.

KLASY V–VIII

I. Cywilizacje starożytne. Uczeń:

(...)

2) umiejscawia w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu oraz cywilizacje starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu;

3) charakteryzuje system wierzeń w Egipcie, Grecji i Rzymie, religię starożytnego Izraela; wyjaśnia różnicę między politeizmem a monoteizmem;

4) umiejscawia w czasie i zna różne systemy sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie;

5) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze;

6) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.

II. Bizancjum i świat islamu. Uczeń:

1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny islamu i wyjaśnia wpływ cywilizacji muzułmańskiej na Europę;

2) umiejscawia w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka); dostrzega różnice między chrześcijaństwem wschodnim i zachodnim.

III. Średniowieczna Europa. Uczeń charakteryzuje władzę królewską, cesarską i papieską oraz relacje między nimi.

IV. Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy. Uczeń:

1) przedstawia instytucje systemu lennego, wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu;

2) opisuje warunki życia w średniowiecznym mieście i wsi;

3) porównuje kulturę rycerską i kulturę miejską, opisuje charakterystyczne cechy wzoru rycerza średniowiecznego, rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza we własnym regionie, wskazuje różnice między stylem romańskim a stylem gotyckim;

4) wyjaśnia rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie kultury i życia codziennego.

Proponowana literatura

I stopień

1. Podręczniki do nauki historii dla szkół podstawowych.
2. *Atlas historyczny .Od starożytności do współczesności*. Nowa Era [lub inny]
3. Materiały internetowe: <https://epodreczniki.pl/ksztalcenie-ogolne/szkola-podstawowa/historia>
<https://zpe.gov.pl/ksztalcenie-ogolne/szkola-podstawowa/historia>
4. T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych. Tom 1: Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004.